

3

30 / 1982

***Slovenský
národopis***

Na obálke: 1. strana: Václav Kautman, Ryby a vtáky. Orech, javor, červený smrek, marhuľa. Zhotovené okolo roku 1970.

4. strana: Václav Kautman, Ryba. Javor 35 cm. Zhotovené asi v r. 1972.

K článku Jarmily Paličkovej-Pátkovej „Podiel výtvarnej osobnosti na včleňovaní ľudovej výroby do súčasnej kultúry. K nedožitým šesťdesiatinám Václava Kautmana.“

Foto Pavel Janek

Toto číslo je ilustrované výberom z tvorby V. Kautmana.

Koncovky: Zvieratká. Pálený a kartáčovaný červený smrek.

Návrhy na pamiatkové predmety pre zoologickú záhradu.

1962. Foto Pavel Janek

HLAVNÁ REDAKTORKA

Božena Filová

VÝKONNÁ REDAKTORKA

Viera Gašparíková

REDAKČNÁ RADA

Ján Botík, Soňa Burlasová, Václav Frolec, Emília Horváthová, Soňa Kovačevičová, Igor Krištek, Milan Leščák, Ján Michálek, Ján Mjartan, Štefan Mruškovič, Viera Nosáľová, Adam Pranda, Antonín Robek

V prezentovanom čísle Slovenského národopisu sú online sprístupnené iba publikácie pracovníkov Ústavu etnológie SAV (v obsahu farebne odlišené).

Ostatné práce, na ktoré ÚEt SAV nemá licenčné zmluvy, sú vynechané.

Slovenský národopis je evidovaný v nasledujúcich databázach

www.ebsco.com
www.cejsh.icm.edu.pl
www.cceol.de
www.mla.org
www.ulrichsweb.com
www.willingspress.com

Impaktovaná databáza European Science Foundation (ESF)
European Reference Index for the Humanities (ERIH): www.esf.org

OBSAH

VČLEŇOVANIE PROGRESÍVNYCH
TRADÍCIÍ LUDOVEJ KULTÚRY DO
SYSTÉMU SOCIALISTICKEJ KUL-
TÚRY A ŽIVOTA PRACUJÚCICH

- P r a n d a, Adam:** Hodnotové orientácie vidieckeho obyvateľstva na Slovensku v súčasnosti a faktory formovania progresívnych lokálnych a regionálnych tradícií 407
- D r o p p o v á, Lubica:** Tradície kultúry a spôsobu života robotníkov na Slovensku a ich miesto v súčasnej socialistickej spoločnosti 421
- F e g l o v á, Viera:** Obyčajová tradícia a súčasné formy sviatkovania 429
- K o v a č e v i č o v á, Soňa:** Význam výsledkov Etnografického atlasu Slovenska pre poznávanie súčasných procesov ľudovej kultúry 439
- F o j t í k, Karel:** K východiskám a badateľským cieľom etnografického výzkumu dēlnickej kultúry a bytu 448
- B o t í k, Ján:** Súčasné formy obydli v dedinskom prostredí 457
- P a l i č k o v á, Jarmila:** Ľudová výroba v súčasnej kultúre 465
- D r á b i k o v á, Ema:** Záhradkárstvo ako súčasná záujmová forma tradícií poľnohospodárskeho zamestnania ľudu 473
- F a l ť a n, Lubomír:** Úvahy o sociálno-priestorových aspektoch kultúrnej aktivity na dedine 479
- L u t h e r, Daniel:** Vývin tradičných kalendárnych obyčajov a konštituovanie súčasných foriem rodinných a spoločenských sviatkov 487
- P a l i č k o v á, Jarmila:** Podiel výtvarnej osobnosti na včleňovaní ľudovej výroby do súčasnej kultúry. K nedožitým šesťdesiatinám Václava Kautmana 493

ROZHLADY

- Konferencia „Tradícia a súčasnosť“ (Ema Drábiková) 507
- Seminár „Socializace vesnice a proměny lidové kultury v Jihomoravském kraji“ (Juraj Podoba) 510

RECENZIE A REFERÁTY

- S. I. Hryca: Melos ukrajinskej narodnej epiky (Soňa Burlasová) 513
- Š. Lami: Slovenské ľudové balady v Maďarsku (Soňa Burlasová) 514
- Národopis Slovákov v Maďarsku (Ján Botík) 516
- B. Beneš: Úvod do folkloristiky (Hana Hlôšková) 517
- Etnografie národního obrození I—V. (Zuzana Štefániková) 519
- I. Tálasi: Néprajzi tanulmányok, irások I. (Soňa Švecová) 523
- Traditionelle Transportmethoden in Ostmitteleuropa (Ján Podolák) 525
- I. Vanat: Narjisy novitnoji istoriji ukrajinciv Schidnoji Slovaččyny (Mikuláš Mušíňka) 526
- Čadca a okolie (Marta Sigmundová) 527
- Ostrovtipné príbehy a veľiké cigánstva a žarty (Gabriela Lunterová) 528
- Slovenské ľudové hádanky (Zora Vanovičová) 529
- Kokare E. Ja.: Internacionaľnoje i nacionalnoje v latyšskich poslovicach i pogovorkach (Zuzana Profantová) 531
- Rudolf Drössler: Když hvězdy byly ještě bohy (Zuzana Profantová) 533
- Farley Mowat: Nehajte vlka (Peter Salner) 534
- Revoluční proměny jihomoravského venkova (Miroslava Krupková) 535

ВКЛЮЧЕНИЕ ПРОГРЕССИВНЫХ ТРАДИЦИЙ НАРОДНОЙ КУЛЬТУРЫ В СИСТЕМУ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И В БЫТ ТРУДЯЩИХСЯ

Пранда, Адам: Ценностные ориентации сельского населения в Словакии и факторы формирования прогрессивных локальных и региональных традиций	407
Дроппова, Любица: Традиции культуры и быта рабочих в Словакии и их место в современном социалистическом обществе	421
Феглова, Вера: Обычная традиция и современные формы празднования	429
Ковачевичова, Соња: Значение результатов Этнографического атласа Словакии для познания современных процессов народной культуры	439
Фойтик, Карел: Об исходных положениях и целях этнографического исследования культуры и быта рабочего класса	448
Ботик, Ян: Современные формы жилища в деревенской среде	457
Паличкова, Ярмила: Народное производство в современной культуре	465
Драбикова, Эма: Садоводство — современная любительская форма сельскохозяйственных традиций народа	473
Фалтян, Любомир: Размышления о социально-пространственных аспектах культурной работы в деревне	479
Лутер, Даниел: Развитие традиционных календарных обычаев и конституирование современных форм семейных и общественных праздников	487
Паличкова, Ярмила: Вклад личности художника во включение народного производства в современную культуру. К не дожитому 60-летию Вацлава Каутмана	493

ОБЗОРЫ

Конференция „Традиция и современность“ (Эма Драбикова)	507
Семинар „Социализация деревни и перемены народной культуры в Южно-Моравской области“ (Юрай Подоба)	510

РЕЦЕНЗИИ И РЕФЕРАТЫ

INHALT

DIE EINGLIEDERUNG DER PROGRESSIVEN TRADITIONEN DER VOLKSKULTUR INS SYSTEM DER

P r a n d a, Adam: Die Werteorientierungen der Landbevölkerung in der Slowakei und die Faktoren der Formung der progressiver lokaler und regionaler Traditionen	407
D r o p p o v á, Lubica: Die Traditionen der Kultur und Lebensweise der Arbeiter in der Slowakei und ihre Stelle in der gegenwärtigen sozialistischen Gesellschaft	421
F e g l o v á, Viera: Brauchtumstradition und gegenwärtige Formen der Einhaltung der Feiertage	429
K o v a č e v i č o v á, Soňa: Die Bedeutung der Ergebnisse des Ethnographischen Atlases der Slowakei für die Erkenntnis der gegenwärtigen Prozesse der Volkskultur	439
F o j t í k, Karel: Zu den Ausgangspositionen und Forschungszielsetzungen der ethnographischen Forschung der Arbeiterkultur und -lebensweise	448
B o t í k, Ján: Die heutigen Formen der Behausung im Dorf	457
P a l i č k o v á, Jarmila: Die Volkstümliche Warenproduktion in der gegenwärtigen Kultur	465
D r á b i k o v á, Ema: Die Schrebergärtnerei — eine gegenwärtige Interessenform landwirtschaftlichen Traditionen des Volkes	473
F a l t a n, Lubomír: Reflexionen über sozial-räumliche Aspekte der Kulturaktivität im Dorf	479
L u t h e r, Daniel: Entwicklung der traditionellen Kalenderbräuche und die Konstituierung der gegenwärtigen Formen der Familien- und gesellschaftlichen Feste	487
P a l i č k o v á, Jarmila: Anteil der bildnerischen Persönlichkeit an der Eingliederung der Volksproduktion in die gegenwärtige Kultur. Zum nicht erlebten 60. Geburtstag von Václav Kautman	493

RUNDSCHAU

Konferenz „Tradition und Gegenwart“ (Ema Drábiková)	507
Seminar „Sozialisierung des Dorfes und Veränderungen der Volkskultur in dem Südmährischen Bezirk“ (Juraj Podoba)	510

BÜCHERBESPRECHUNGEN UND RE-
FERATE

CONTENT

THE INCORPORATION OF PROGRESSIVE FOLK CULTURE TRADITIONS INTO THE SYSTEM OF SOCIALIST CULTURE AND INTO THE LIFE OF WORKERS

P r a n d a, Adam: Value Orientations of the Country People and Forming Factors of the Progressive Local and Regional Traditions	407
D r o p p o v á, Lubica: Traditions of Culture and Way of Life of Workers in Slovakia and their Place in the Contemporary Socialist Society . .	421
F e g l o v á, Viera: Custom's Tradition and Contemporary Forms of Celebrations	429
K o v a č e v i č o v á, Soňa: Importance of the Results of the Slovak Ethnographic Maps for Recognition of the Contemporary Processes in the Folk Culture	439
F o j t í k, Karel: About Solutions and Research Aims of the Ethnographic Study Concerning Workers' Culture and Way of Life	448
B o t í k, Ján: Contemporary Forms of Dwelling in the Country	457

P a l i č k o v á, Jarmila: The Folk Production in the Present Culture . .	465
D r á b i k o v á, Ema: Gardening as a Form of Hobby and it's Influence on the Agricultural Traditions	473
F a l t a n, Lubomír: Ideas of Social and Spacious Aspects of the Cultural Activity in the Country	479
L u t h e r, Daniel: Traditional Calendar Customs' Development and Constitutioning of the Contemporary Forms in the Family and Common Holiday	487
P a l i č k o v á, Jarmila: The Part of Creative Personality on Embodying of the Folk Production into the Contemporary Culture. The Life and Work of Václav Kautman	493

COMMENTARY

Conference „Tradition and Presence“ (Ema Drábiková)	507
Discussion „Socialisation of Village and Changes in Folk Culture in the District of South Moravia“ (Juraj Podoba)	510

BOOKREVIEWS AND REPORTS

VÝVIN TRADIČNÝCH KALENDÁRNYCH OBYČAJOV A KONŠTITUOVANIE SÚČASNÝCH FORIEM RODINNÝCH A SPOLOČENSKÝCH SVIATKOV (Náčrt problematiky)

DANIEL LUTHER

Národopisný ústav SAV, Bratislava

V príspevku sa zameriavame na načrtnutie východiskových problémov štúdia kalendárnych obyčajov v prostredí súčasného dedinského spoločenstva. Ohraňovanie obyčajov kalendárneho cyklu ako samostatného predmetu výskumu sa opiera o základnú charakteristiku, ktorou je pravidelnosť ich uskutočňovania. Od nepravidelne konaných súčasných foriem, akými sú napr. krstiny, svadby, birmovky, jubilejné výročia svadieb, maturity, promócie a pod., sa tieto odlišujú predovšetkým tým, že pravidelnosť ich konania je znakom existencie určitého stabilného modelu sviatočných príležitostí v rytme každodenného života. Dôležité je tu periodické opakovanie situácií ako predpokladu udržiavania, transformácií i vzniku obyčaja.

Základnú problematiku tvorí otázka vývinu tradičných kalendárnych obyčajov, nadväzuje na ňu problematika konštituovania súčasných foriem rodinných a spoločenských sviatkov. Prečo na jednej strane hovoríme o obyčajoch a na druhej o sviatkoch?

Kalendárne obyčaje sa v predchádzajúcich obdobiach vyvíjali v súvislostiach s ostatnými zložkami života dedinského spoločenstva. Popri funkciách, vytvárajúcich prvotný významový plán obyčajov

v sociálnom prostredí (najmä funkcie obradovosti, estetická, zábavná, organizačná, reprezentačná a pod.), zohrávala dôležitú úlohu pri vytváraní štruktúry funkcií obyčaja aj väzba na rozhodujúcu formu materiálnej výroby (roľnícku prácu) a na sociálne inštitúcie a vzťahy. Organizačnou štruktúrou, ako aj spomínanými významovými vzťahmi súviseli kalendárne obyčaje s roľníckym kalendárom a s liturgickým kalendárom. Tieto tri stabilizované systémy vytvárali abstraktný celok, ktorý nazveme „kultúrny kalendár“. Jeho význam spočíval v tom, že obsahoval základné prvky materiálneho, spoločenského a duchovného života spoločenstva a mal podobu ustáleného systému noriem.

Politicko-spoločenské a výrobnospodárske zmeny obdobia socializmu sa premietli aj do spôsobu života a kultúry dediny. V ich dôsledku došlo aj k rozpadu tradičného „kultúrneho kalendára“. Podstatu príčin tohto javu tvorí zánik alebo strata pôvodného významu roľníckeho kalendára ako organizačného faktora roľníckej práce. Pre vývoj kalendárnych obyčajov sú tu dôležité dva momenty:

— životný rytmus, pôvodne založený na

rytme roľníckych prác, sa v dôsledku prestavby základných zamestnaní zmenil na rytmus zamestnancov rôznych podnikov, spočívajúci v pravidelnom striedaní pracovných a voľných dní;

- zrušila sa bezprostredná závislosť rodiny od roľníckej činnosti, čím prestala byť aktuálna väzba kalendárnych obyčajov na túto oblasť. Obyčaje, pôvodne sa viažúce s roľníckou činnosťou, buď zanikli, alebo zmenili základný význam.

Liturgický kalendár bol organizačnou bázou náboženského života dediny. Súvislosť liturgického kalendára s kalendárnymi obyčajmi nás zaujíma z dvoch hľadísk:

- v procese vývoja sa vytvorila vzájomná väzba medzi týmito javmi, čo znamenalo nielen zlúčenie termínov viacerých cirkevných a ľudových sviatkov, ale aj vzájomné významové a formálne presahy. Väzba medzi nimi v súčasnosti závisí od religiozity jednotlivých obcí, ale aj od svojbytnosti ľudového prežitia sviatku (a v rámci neho i obyčajových javov);
- teda tak ako sú analyzovateľné väzby kalendárnych obyčajov a liturgického kalendára, tak sú zjavné aj zásadné rozdiely vo významovom a výrazovom pláne cirkevných a ľudových sviatkov. Podľa koncepcie M. M. Bachtina tu ide o dve základné polohy sviatku, ktorý sa vždy rozvíjal v polohe oficiálnej a v často protikladnej polohe ľudového stvárnenia dominantnej idey sviatku.

Rozpad „kultúrneho kalendára“ a s ním súvisiacich spoločenských javov spôsobil, že viaceré tradičné kalendárne obyčaje stratili významové väzby, ktoré ich existenciu opodstatňovali. Zdá sa, že funkčné a významové posuny kalendárnych obyčajov, ktoré pretrvali do súčasnosti, vyplynuli z toho, že sa stali súčasťou nových väzieb v rozvíjajúcej sa sviatočnosti a oslavnosti v živote dneš-

nej dediny. V tom tkvie odpoveď na otázku, prečo spájame tradičné obyčajové javy s problematikou vývoja súčasných sviatkov:

- a) Sviatočnosť sa stala oproti minulosti výraznejšou zložkou kultúry súčasnej dediny ako samotné kalendárne obyčaje.
- b) Sviatky sú príležitosťou pre uplatnenie tradičných obyčajových javov a pre stabilizáciu nových obyčajov.
- c) Vymedzenie tradičných kalendárnych obyčajov v rámci určitého sviatku zároveň predpokladá
 - stanoviť základné významové zameranie sviatku, jeho ideologický obsah;
 - určiť spoločenské a kultúrne javy, ktoré sviatok vytvárajú;
 - rozčleniť tieto javy, nakoľko jedny naplňujú základný ideologický obsah sviatku a druhé sú uvoľnenou formou jeho spoločenského prežitia;
 - stanoviť spoločenské funkcie tradičných javov;
 - určiť prvky kontinuity vo vývine tradičných obyčajov a v konštituovaní súčasných sviatkov.

V kultúre dnešnej dediny je teda z hľadiska stanoveného výskumného problému nevyhnutné skúmať nielen tradičné kalendárne obyčaje, ale v rámci všetkých súčasných sviatkov (možno povedať kalendárnych sviatkov) analyzovať stabilné situácie a stabilizované javy, ktoré sú predpokladom pre formovanie nových obyčajov. Rozšírenie okruhu sviatkov znamená zahrnúť do výskumu:

- a) Rodinné sviatky pravidelne uskutočňované, ako narodeniny, meniny, MDŽ (ktorý sa chápe ako sviatok spoločenský, ale má aj prvky rodinného sviatku).
- b) Politické sviatky, kde je potrebné sledovať prienik a stabilizáciu nových štátnych sviatkov v kultúre spoločnosti, zároveň si všimnúť aj sviatočné

príležitosti; organizované MNV (významné výročia v obci, významné životné jubileá občanov a pod.).

- c) Spolkové sviatky, najmä rozvíjanie sviatočnosti pri výročných schôdzach spoločenských organizácií, rôznych zväzov, JRD, usporadúvanie pravidelných zábav týmito organizáciami a pod.

Pri štúdiu obyčajov v súčasných spoločenských podmienkach je z hľadiska našej vednej disciplíny dôležitým momentom tá vlastnosť obyčaja, ktorú označujeme ako tradičnosť. Obyčaje sa vôbec charakterizujú ako najstabilnejšia, zdedená a reprodukováaná kultúrna vrstva. Preto pri jednotlivých obyčajových javoch, najmä novovzniknutých, bude potrebné sledovať niektoré všeobecné vlastnosti, ktoré majú obyčaje ako konkrétna forma tradície. Sú to predovšetkým:

- a) stabilnosť, ktorej podstata spočíva najmä v psychologických aspektoch ľudského konania;
b) historická, sociálna a geografická ohraničenosť, ktorá znamená konkrét-

ny stupeň vývinu obyčajovej tradície v určitej spoločenskej vrstve a jej priestorové rozšírenie;

- c) selektívnosť ako prostriedok aktualizácie obyčajových javov v konkrétnych kultúrno-spoločenských podmienkach;
d) kolektívnosť (nadindividuálnosť), a to nielen ako rozpracovanie a kodifikáciu určitých stabilných štruktúrnych znakov obyčaja, ale aj ako jednotu individuálnej a masovej tvorby (V. J. Gusev). Dôležité je tu spresnenie aktívnych a pasívnych nositeľov obyčajovej tradície;
e) normatívnosť, kde pôjde najmä o stanovenie normatívnych zložiek obyčaja a zistenia stupňa ich spoločenskej záväznosti;
f) produktívnosť, čiže schopnosť obyčaja vytvárať spoločensky aktuálnu hodnotu.

To sú zároveň hlavné problémové okruhy, ktoré sa nám zdajú najzávažnejšie pri riešení stanovenej výskumnej úlohy.

LITERATÚRA

- BACHTIN, M. M.: François Rabelais a lidová kultura stredoveku a renesance. Praha 1975, s. 11—12.
GUSEV, V. J.: Estetika folklóru. Praha 1978, s. 167—213.
HORVÁTHOVÁ, E.: Duchovná kultura. In: Horehronie II. Bratislava 1974, s. 241—300.
KLEINSCHMIDT, W.: Der Wandel des Festlebens bei Arbeitern und Landwirten in 20.

Jahrhundert. (Eine empirische Untersuchung in zwei unterschiedlich strukturieren Gemeinden der Westpfalz.) Verlag Anton Hain — Meisenheim am Glan 1977.

- KOLEVA, T. A.: Dynamika obyczajów i obrzędów, ich funkcja i struktura. Etnografia Polska, 16, 1972, 2, s. 245—258.
VÁCLAVÍK, A.: Výroční obyčeje a lidové umění. Praha 1979.

Резюме

Автор в статье намечает исходные проблемы изучения календарных обычаев современной деревенской общности. Основу проблематики составляет вопрос развития традиционных календарных обычаев. Вследствие общественно-политических и производственно-экономических изменений в деревне в период социализма были разрушены связи обычаев с решающей сферой материальной деятельности (с крестьянским трудом), с социальными институтами и отношениями, которых в наибольшей мере коснулись изменения в обществе. Была разрушена непосредственная зависимость семьи от крестьянского труда, вследствие чего потеряла актуальность связь календарных обычаев с этой областью. Обычаи, изначально связанные с крестьянским трудом, либо исчезли, либо изменился их основной смысл.

В процессе исторического развития образовались структурные связи и между календарными обычаями и литургическим календарем, что означало не только соединение сроков нескольких церковных и народных праздников, но и взаимное смысловое и формальное их переплетание. В насто-

ящее время следует учитывать не только религиозность исследуемых деревень, но одновременно анализировать отношение церковных и народных элементов как двух основных планов праздника, который всегда развивался в плане официальном и в часто противоположном плане народного оформления (М. М. Бахтин).

Современные функциональные и смысловые сдвиги традиционных календарных обычаев вытекают, вероятно, из того, что были разрушены изначальные смысловые связи, которые обосновывали их существование. Обычаи приобретают другие доминирующие значения в торжествах и праздниках в жизни сегодняшней деревни. Поэтому необходимо изучать не только традиционных праздников (можно сказать календарные обычаи, но в рамках всех календарных праздников) анализировать стабильные ситуации и стабилизированные явления, которые служат предпосылкой для формирования новых обычаев (семейные праздники, осуществляемые регулярно, политические праздники и праздники обществ, то есть праздники союзов и общественных организаций).

ENTWICKLUNG DER TRADITIONELLEN KALENDERBRÄUCHE UND DIE KONSTITUIERUNG DER GEGENWÄRTIGEN FORMEN DER FAMILIEN- UND GESELLSCHAFTLICHEN FESTE

Zusammenfassung

In dem Beitrag konzentriert sich der Autor auf die Aufzeichnung der Ausgangsprobleme des Studiums der Kalenderbräuche der gegenwärtigen Dorfgemeinschaft. Die Grundproblematik bildet die Frage der Entwicklung der traditionellen Kalenderbräuche. Infolge der politisch-gesellschaftlichen und produktions-wirtschaftlichen Veränderungen auf dem Lande in dem Zeitabschnitt des Sozialismus wurden die Bindungen der Bräuche auf die entscheidende Sphäre der materiellen Tätigkeit (auf die Bauernarbeit), auf die sozialen Institutionen und Beziehungen verletzt, in

die am markantesten die gesamtgesellschaftliche Entwicklung eingegriffen hatte. Es wurde die unmittelbare Abhängigkeit der Familie von der Bauerntätigkeit gelöst, womit die aktuelle Bindung der Kalenderbräuche auf diese Sphäre zu sein aufhörte. Die Bräuche, die sich ursprünglich mit der Bauerntätigkeit vereinten, hörten entweder auf oder veränderten ihre Grundbedeutung.

Im Prozess der historischen Entwicklung bildeten sich Strukturbindungen auch zwischen den Kalenderbräuchen und dem liturgischen Kalender, was nicht nur die

Vereinigung der Termine mehrerer kirchlicher und volkstümlicher Feiertage, sondern auch gegenseitige Bedeutungs- und formelle Übergriffe bedeutete. In der Gegenwart wird es notwendig sein, die Religiosität der untersuchten Gemeinden zu berücksichtigen, doch gleichzeitig die Beziehung der kirchlichen und volkstümlichen Elemente als zweier Grundlagen des Feiertages zu analysieren, der sich immer in der offiziellen Lage und oftmals in der gegensätzlichen Lage der volkstümlichen Gestaltung entwickelte (M. M. Bachtin).

Die gegenwärtigen funktionellen und Bedeutungsverschiebungen der Kalenderbräuche gehen wahrscheinlich daraus hervor, dass die ursprünglichen Bedeutungs-

bindungen abgeschafft wurden, die ihre Existenz begründeten. Die Sitten und Bräuche erhalten andere dominante Bedeutungen in der sich entfaltenden Festlichkeit und Feierlichkeit im Leben des heutigen Dorfes. Deswegen ist es notwendig, nicht nur die traditionellen Bräuche zu untersuchen, sondern im Rahmen aller gegenwärtigen Feste (man kann sagen Kalenderfeiertage) die stabilen Situationen und stabilisierten Erscheinungen zu analysieren, die die Voraussetzung für die Formung neuer Bräuche darstellen (Familienfeste, die regelmässig stattfinden, politische Feste und Feste von Vereinen und gesellschaftlichen Organisationen).

Václav Kautman pri práci. Foto Pavel Janek 1960

Slovenský národopis

Casopis Národopisného ústavu Slovenskej
akadémie vied

Ročník 30, 1982, číslo 3

Vychádza štyri razy do roka
Vydáva VEDA, vydavateľstvo Slovenskej
akadémie vied

Hlavná redaktorka
Čl. kor. SAV BOŽENA FILOVÁ

Výkonná redaktorka
PhDr. VIERA GAŠPARÍKOVÁ, CSc.

Tajomníčka redakcie
PhDr. Zora Vanovičová

Typografia: *Eva Kovačevičová*

Redakčná rada: PhDr. Ján Botík, CSc.,
PhDr. Soňa Burlasová, CSc., doc. PhDr.
Václav Frolec, CSc., doc. PhDr. Emília
Horváthová, CSc., PhDr. Soňa Kovačevičová,
CSc., PhDr. Igor Krištek, CSc., PhDr.
Milan Leščák, CSc., doc. PhDr. Ján Michálek,
CSc., PhDr. Ján Mjartan, DrSc., doc.
PhDr. Štefan Mruškovič, CSc., PhDr.
Viera Nosáľová, CSc., PhDr. Adam Pranda,
CSc., doc. PhDr. Antonín Robek, CSc.

Redakcia: 813 64 Bratislava, Klemensova 19
Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného
povstania, n. p., Martin

Jednotlivé číslo Kčs 20,-; celoročné pred-
platné Kčs 80,-

Rozširuje, objednávky a predplatné prijíma
PNS — ÚED, Bratislava, ale aj každá
pošta a doručovateľ. Objednávky do za-
hraničia vybavuje PNS — Ústredná expe-
dičia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6,
884 19 Bratislava.

© VEDA, vydavateľstvo Slovenskej aka-
adémie vied, 1982

СЛОВАЦКАЯ ЭТНОГРАФИЯ
Журнал Института этнографии Словацкой Ака-
демии Наук
Год издания 30, 1982, № 3
Издается четыре раза в год
«ВЕДА», издательство Словацкой Академии
Наук

Редакторы Д-р Божена Филова и Д-р Вера
Гаšпарикова

Адрес редакции: 813 64 Братислава, Клемен-
сова 19

SLOWAKISCHE VOLKSKUNDE
Zeitschrift des Ethnographischen Institutes
der Slowakischen Akademie der Wissen-
schaften

Jahrgang 30, 1982, Nr. 3. Erscheint viermal
im Jahre

Herausgegeben vom VEDA, Verlag der
Slowakischen Akademie der Wissen-
schaften

Redakteure PhDr. Božena Filová und
PhDr. Viera Gašparíková

Redaktion: 813 64 Bratislava, Klemenso-
va 19

SLOVAK ETHNOGRAPHY
Journal of the Ethnographic Institute of
the Slovak Academy of Sciences

Volume 30, 1982, No 3

Published quarterly by VEDA, the Pub-
lishing House of the Slovak Academy of
Sciences

Managing Editors PhDr. Božena Filová
and PhDr. Viera Gašparíková

Editor: 813 64 Bratislava, Klemensova 19
L'ETHNOGRAPHIE SLOVAQUE

Revue de l'Institut d'Ethnographie de
l'Académie slovaque des sciences

Anné 30, 1982, No. 3

Parait quatre fois par an, Editions de VE-
DA, maison d'édition de l'Académie slova-
que des sciences

Rédacteurs: PhDr. Božena Filová et
PhDr. Viera Gašparíková

Rédaction: 813 64 Bratislava, Klemensova
19

Distributed in the socialist countries by
SLOVART Ltd., Leningradská 11, Brati-
slava, Czechoslovakia, Distributed in West
Germany and West Berlin by KUBON
UND SAGNER, D-8000 München 34, Post-
fach 68, Bundesrepublik Deutschland. For
all other countries, distribution rights are
held by JOHN BENJAMINS, B. V., Peri-
odical Trade, Amsteldijk 44, 1007 HA Am-
sterdam HOLLAND

Index 49616